

Sygn. akt IV CSK 303/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa J. G. i B. N.
przeciwko J. S.-K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 stycznia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwana wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z naruszenia zaskarżonym wyrokiem prawa materialnego, to jest art. 411 pkt 1 k.c. przez jego niezastosowanie w ustalonych okolicznościach faktycznych oraz art. 320 k.p.c. przez zasądzenie odsetek od należności głównej od dnia wniesienia pozwu, podczas gdy postępowanie w sprawie przedłużało się na skutek okoliczności leżących po stronie powodowej.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy pozwanej o ewidentnej wadliwości zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymagałoby prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Z ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie, których podstawy kasacyjne nie mogą dotyczyć (art. 398³ § 3 k.p.c.) i którymi Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej byłby związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, że powód świadczył na rzecz pozwanej, gdy pozostawał z nią w związku faktycznym, trwającym od 2005 r. Powód i pozwana planowali w przyszłości zawarcie małżeństwa i pewne inwestycje czynili wspólnie, w szczególności zaś powód wspierał pozwaną także finansowo w jej działaniach zmierzających do nabycia tytułu prawnego do nieruchomości, na której

liczył, że będzie wraz z pozwaną zaspakajał potrzeby mieszkaniowe. Do zawarcia związku małżeńskiego przez powoda i pozwaną wprawdzie nie doszło, ale powód przed rozstaniem z pozwaną żądał przeniesienia na niego praw do nieruchomości, w których nabyciu uczestniczył i na którą czynił nakłady. Sądy *meriti* przytoczyły orzecznictwo Sądu Najwyższego odnoszące się do rozliczeń majątkowych pomiędzy konkubentami i stwierdziły, że gdy tego rodzaju związek przestanie istnieć, świadczący na majątek konkubenta może powoływać się na kondykcję nieosiągnięcia zamierzonego celu świadczenia, a zatem jego spełnienie w zamierzeniu nawiązania stosunku prawnego, który by usprawiedliwiał świadczenie albo osiągnięciu innego celu, akceptowanego przez porządek prawny. Świadczenie powoda usprawiedliwiały zatem wspólne z pozwaną plany i jego spełnienie z zamiarem ich zrealizowania, co wyklucza przyjęcie, że świadczył w sytuacji określonej w art. 411 pkt 1 k.c. Kondykcja usprawiedliwiająca domaganie się zwrotu świadczenia powstaje w takich przypadkach dopiero wówczas, gdy okazuje się, że cel świadczenia nie może być osiągnięty.

Gdy chodzi o termin, od którego pozwana pozostaje z opóźnieniem w spełnieniu świadczenia objętego żądaniem pozwu, to trzeba wskazać, że powód wezwał pozwaną do zwrotu świadczenia jeszcze 3 lutego 2011 r. Wyrok w sprawie o zwrot nienależnego świadczenia ma jedynie deklaratorywny charakter, a konsekwencjami bezzasadnej odmowy dobrowolnego spełnienia takiego świadczenia powinien być obciążony dłużnik, nie zaś wierzyciel.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.